

Ogólnopolska Konferencja „Dziecko w kręgu wychowania” – Gliwice, 14-15 XI 2000 roku

W dniach 14-15 XI 2000 r. odbyła się Ogólnopolska Konferencja w Kolegium Nauczycielskim – Pedagogika Specjalna w Gliwicach. Tematem Konferencji było „Dziecko w kręgu wychowania”. Problem edukacji dzieci specjalnej troski rysuje się szczególnie ostro w tym regionie Polski – Górny Śląsk – ze względu na wysoki poziom zanieczyszczenia środowiska, stężenie metali ciężkich w powietrzu, wodzie i glebie. Ponadto duże zagęszczenie ludności, występujące tam obecnie bezrobocie są przyczyną zjawiska patologii wśród dzieci i młodzieży.

Obradom plenarnym przewodniczyła prof. dr hab. Janina Wyczesany. Tematyka wystąpień referujących w pierwszej części Konferencji koncentrowała się wokół ogólnych problemów wychowania dzieci i młodzieży: wychowanie jako rodziny do podmiotowości (dr B. Jodłowska – UJ), dziecko w kręgu wychowania rygorystycznego (prof. dr hab. J. Bińczycska – WSP ZNP Warszawa), o „nieskuteczności” wychowania w szkole (prof. dr hab. B. Śliwerski – Uniwersytet Łódzki), samotność młodzieży jako problem wychowawczy (prof. dr hab. J. Wyczesany – AP Kraków). O sytuacji prawnej dziecka niepełnosprawnego w Polsce w świetle regulacji prawnych mówiła w interesujący sposób dr Anna Nowak z Uniwersytetu Śląskiego.

Wychodząc naprzeciw potrzebom wychowawczym regionu śląskiego, wiele wystąpień dotyczyło patologii i sposobów jej zapobiegania wśród nieletnich. O roli środowiska w zapobieganiu demoralizacji dzieci i młodzieży mówiła dr G. Miłkowska-Olejniczak z WSP Zielona Góra. Kilka wystąpień dotyczyło stanu używania środków uzależniających przez młodzież szkolną i coraz częściej występującego zjawiska samobójstw wśród młodzieży i poszukiwania sposobów zapobiegania tym zjawiskom.

Jedną z sesji prowadzoną przez prof. dr hab. A. Korzon była poświęcona wyłącznie problemom rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych. Dr B. Ledwoch z UMCS mówiła o specyfice zaburzeń emocjonalnych u dzieci z dysleksją rozwojową, natomiast dr B. Górnicka (Uniwersytet Opolski) przedstawiła zmiany wychowania dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, jakie musiały nastąpić w zreformowanym systemie oświaty na przykładzie ośrodka szkolno-wychowawczego. Kilka referatów dotyczyło różnych aspektów rehabilitacji dzieci upośledzonych umysłowo. O normalizacji życia rodziny dziecka z głębszą niepełnosprawnością intelektualną mówiła dr E. Minczkiewicz z Akademii Pedagogicznej (Kraków), z tej samej uczelni dr E. Dyduch poruszyła problem kar w wychowaniu dzieci niepełnosprawnych intelektualnie. Referenci podkreślali także znaczenie zainteresowań w rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych. O czytelnictwie, jego aspektach wychowawczych i terapeutycznych mówiła mgr J. Hottowy (KN Gliwice), a wychowawczą funkcję podręcznika w procesie kształcenia uczniów z lekkim upośledzeniem umysłowym przedstawił mgr Z. Gajdzica (Uniwersytet Śląski). Dwa referaty – dr L. Niebrój (Śląska Akademia Medyczna) i dr S. Mihilewicz (Uniwersytet we Wrocławiu) omawiały różne aspekty rehabilitacji dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym.

Jedno wystąpienie dotyczyło rehabilitacji dzieci z wadą słuchu. Był to referat autorki sprawozdania – *Znaczenie języka migowego we wczesnym oddziaływaniu wychowawczym wobec dzieci z wadą słuchu*. Prof. dr hab. A. Korzon z Akademii Pedagogicznej w Krakowie rozpoczęła swój referat od ogólnej charakterystyki metody totalnej komunikacji, jej genezy i filozofii. Podkreślając konieczność pełnego kontaktu małego dziecka z wadą słuchu z najbliższymi mu osobami – rodzicami – wskazała na sposoby realizacji założeń metody totalnej komunikacji już w domu rodzinnym. Wymaga to od

ogólnej charakterystyki metody totalnej komunikacji, jej genezy i filozofii. Podkreślając konieczność pełnego kontaktu małego dziecka z wadą słuchu z najbliższymi mu osobami – rodzicami – wskazała na sposoby realizacji założeń metody totalnej komunikacji już w domu rodzinnym. Wymaga to od rodziców dostosowania się do sposobów komunikowania się ich dziecka. Są to głównie sposoby manualne: gesty, mimika, naturalne znaki migowe, w końcu – język migowy. Autorka referatu podkreśliła przede wszystkim konieczność akceptacji przez rodziców manualnych sposobów komunikowania się ich dziecka. Ukazała także różne sposoby prowadzące do opanowania przez rodziców i rodzeństwo dziecka języka migowego, m.in. takie jak: wykorzystanie taśm wideo z nagraniami języka migowego dla dzieci niesłyszących oraz ich rodziców, materiały drukowane (bajki, książeczki itp.) tzw. dwujęzyczne – słowo i znak języka migowego, programy komputerowe do nauki metod manualnych itp.

Honorowym gościem obrad była Pani Ludgarda Buzek, a relacja z Konferencji ukazała się w programie TV Katowice, dokąd zaproszono prof. dr hab. J. Wyczesany i prof. dr hab. A. Korzon dla przeprowadzenia wywiadu na temat sytuacji dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Aniela Korzon
Akademia Pedagogiczna, Kraków